

АННОТАЦІЯ

ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА АКЦИЗНОГО НАЛОГА

В условиях рыночной экономики налоги, кроме фискальной функции, являются важным экономическим инструментом регулирования рыночных отношений.

На сегодня в Украине применяется большое количество налогов, среди них есть и акцизный. Акцизный налог — косвенный налог, основой которого выступает дифференцированный подход к налогообложению разных товаров и товарных групп. Поэтому его относят к категории специфических акцизов. Этот вид налога позволяет через ценовые механизмы косвенно влиять на объемы производства и реализации отдельных подакцизных товаров как на таможенной территории Украины, так и в сфере внешнеэкономической деятельности.

В системе налогообложения акцизный налог является достаточно значимый, но вместе с этим, он является рисковым с точки зрения его влияния на формирование доходной части бюджета страны. В статье рассмотрены особенности акцизного налога, ставки, по которым взымается акцизный налог, а также операции с подакцизными товарами, которые освобождаются от налогообложения.

Ключевые слова: акцизный налог, налогоплательщики, специфическая и адвалорная ставки, формы заявок-расчетов.

SUMMARY

PECULIAR FEATURES OF EXCISE TAX ACCOUNTING

In the market economy, taxes, in addition to their fiscal function, are an important economic tool of regulation of market relations.

Today, a large number of taxes, including the excise, are applied in Ukraine. The excise tax — an indirect tax, the basis of which is a differentiated approach to the taxation of different products and product groups. Therefore, it has been referred to the category of specific excise duties. This type of tax allows through price mechanisms influence indirectly the production and implementation of certain excisable goods on the customs territory of Ukraine, as well as in the sphere of foreign economic activity.

The excise tax is quite significant in the taxation system of, but at the same time, it is risky from the viewpoint of its influence on the formation of budget revenues of the country.

The article deals with the peculiar features of the excise tax, the interest rates according to which the excise rates is concluded, as well as the operations with excisable goods which are exempt from taxation.

Keywords: Excise tax, tax payers, specific and ad valorem rates, the application and calculations forms.

УДК 657

ОБЛІК ДОХОДІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

КРАТКО І.Р., ПЕРЕВУЗНИК Т. М.
Мукачівського державного університету

Системою бухгалтерського обліку створюється значний обсяг інформації, що стосується фінансових результатів діяльності будівельних підприємств, зростає значення контрольних процедур, які здійснюються на всіх етапах будівництва. Базовим формуючим елементом фінансових результатів виступає показник доходів будівельних підприємств. Актуальність обраної теми полягає в тому, що від доходу залежить величина прибутку підприємства — одного із найважливіших показників його діяльності. Тому дуже важливо правильно та своєчасно відображати в бухгалтерському обліку доходи будівельних організацій. У статті розглядається характеристика фінансово-господарської діяльності та постановки обліку на будівельному підприємстві, економічну характеристику та класифікацію доходів будівельних підприємств, нормативно-правове регулювання доходів будівельних підприємств, визнання доходів за будівельними контрактами: міжнародний досвід та вітчизняна практика, облік доходів та взаєморозрахунків за виконані будівельні роботи, документальне оформлення та відображення інформації про доходи будівельних підприємств у фінансовій звітності.

Ключові слова: доход, будівельний контракт, підрядники, замовники

Будівництво як вид підприємницької діяльності в сучасних умовах — одна з найпоширеніших та прибуткових галузей економіки. У той же час це дуже специфічна галузь, яка працює на віддалену перспективу, потребує значних первинних інвестицій, пов'язаних з виробництвом нерухомості, яка триває час буде займати переважну територію.

Системою бухгалтерського обліку створюється значний обсяг інформації, що стосується фінансових результатів діяльності будівельних підприємств, зростає значення контрольних процедур, які здійснюються на всіх етапах будівництва. Базовим формуючим елементом фінансових результатів виступає показник доходів будівельних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліку доходів від виконання будівельних контрактів описані в роботах К. Друрі, Я.Д.Крупка, В. М.Костюченко, Т. Момот, В. М. Пархоменка, І. Чалого, Е.С. Хендріксена і М. Ф. ВанБреди, З. В.Задорожного, С. Ф. Голова, В. М. Костюченко, М. К. Сук.

Метою даної статті є розглянути облік доходів будівельних підприємств та запропонувати напрями та шляхи удосконалення. Мета дослідження розкривається : переліку завдань: вивчити основну характеристику фінансово-господарської діяльності та постановки обліку на будівельному підприємстві, проаналізувати економічну характеристику та класифікацію доходів будівельних підприємств, розглянути облік доходів та взаєморозрахунків за виконані будівельні роботи, визначити основні напрями удосконалення обліку доходів будівельних підприємств.

Будівельна діяльність – це сукупність організаційно-правових засобів, спрямованих на забезпечення і координацію роботи проектних, будівельних, контролюючих суб'єктів організаційно-правових повноважень з метою забезпечення будівництва.

Будівельнадіяльність пов'язана з рядом специфічних понять і визначень, таких як:

1) об'єкт будівництва – будинки і споруди житлово-комунального, промислового та іншого виробничого і невиробничого призначення;

2) суб'єкти планування будівництва – органи державної влади та місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи;

3) суб'єкти будівництва – архітектори, розробники містобудівної та проектної документації, замовники, підрядчики, виробники будівельних матеріалів, власники користувачі об'єктів будівництва, органи влади [1].

До підгалузей будівництва відносять житлове, промислове, транспортне сільськогосподарське, культурно- побутове та ін.

Одне з основних завдань бухгалтерського обліку будівельних організацій полягає в забезпеченні контролю за виконанням договорів замовників по зведенню, реконструкції будинків і споруджень, робіт з ремонту і експлуатації будівельної техніки, монтажу встановлення, мереж каналізації, газифікації, енергозабезпечення, мостів і т.д. [8].

За сучасних умов господарювання при формуванні економічної системи, яка базується на ринкових відносинах і направлена на адаптацію будівельних підприємств до змін зовнішнього середовища, виникає потреба уникнення ризику у прийнятті оптимальних управлінських рішень щодо нарощування обсягів виконання будівельних робіт, зменшення їх собівартості. Успішність функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта залежить від правильної побудови системи обліку та контролю доходів.

Дохід – це надходження економічних вигод під час здійснення господарської діяльності за визначений період часу на встановленому сегменті ринку у вигляді виручки від реалізації продукції .

Основною діяльністю будівельних підприємств є виконання будівельних робіт, під якими відповідно до наказу Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 04.12.2009 р. №554 «Про затвердження типових форм первинних документів з обліку будівництві» слід розуміти будівельні, монтажні, пусконалагоджувальні та інші роботи, які виконуються під час нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального та поточного ремонту будівель, споруд.

Зважаючи на це, під доходами основної діяльності будівельних підприємств розуміють надходження економічних вигод, які одержані внаслідок виконання будівельних робіт .

винахений період часу задіяними структуними підрозділами в результаті використання існуючого підприємницького потенціалу з урахуванням ризиків та конкурентних переваг. Дане визначення підтверджує усі характеристики доходу будівельного підприємства: дохід відображається у надходженні економічних вигод, вигоди одержуються за певний проміжок часу відповідними підрозділами, дохід отримується за умови існування ризиків та конкурентних переваг [4].

Досить детально умови визнання доходів від виконаних будівельних контрактів описані П. Кричуном. Так, зокрема згідно із 3 П(с)БО 18 «Будівельні контракти» доходи і витрати протягом виконання будівельного контракту визнаються в обліку з урахуванням ступеня завершеності робіт на дату балансу, якщо кінцевий результат цього контракту може бути достовірно оцінений.

В. Качалін дає таке пояснення МСБО 11 «Будівельні контракти», що дохід визнається, коли товари або послуги, або інші види активів продані за грошові кошти, або в обмін на не грошові ресурси, або відповідних товарів і послуг, такі що мають юридичну силу. Р. Ентоні та Дж. Ріс рекомендують визнавати дохід в момент здійснення запису на рахунках бухгалтерського обліку [3].

Інформацію про дохід підрядника, отриманий від виконання будівельних контрактів, наведено у п. 10-п. 11 П(С)БО 18 «Будівельні контракти». Дохід за будівельним контрактом включає передбачену будівельним контрактом ціну, а також суму відхилень, претензій та заохочувальних виплат, якщо існує ймовірність отримання економічних вигод і можливою є їх достовірна оцінка .

За умови будівельного контракту відповідно до норм п. 2 П(С)БО 18 «Будівельні контракти» можуть формуватися додаткові джерела збільшення або зменшення доходу: відхилення від ціни за будівельним контрактом - зміна ціни будівельного контракту, внаслідок змін попередньо погодженого обсягу робіт, конструктивно якісних характеристик і термінів виконання будівельного контракту; заохочувальні виплати за будівельним контрактом - додаткові суми , які сплачуються підрядником за виконання умов контракту; претензія за будівельним контрактом - suma майнової відповідальності замовника або іншої сторони, яку вимагає відшкодувати підрядник понад ціну контракту [1].

Кошти, отримані внаслідок застосування майнової відповідальності за порушення замовниками умов будівельного контракту, підрядник відображає у складі доходу від будівельного контракту. Суми сплаченої неустойки й відшкодування збитків, зумовлених неналежним виконанням підрядником умов будівельного контракту відносяться до зменшення доходу від контракту. Сума заохочувальних виплат за виконання і перевиконання будівельного контракту, наприклад премія за введення в експлуатацію вважається доходом підрядника від будівельного контракту.

До доходу від будівельного контракту генеральний підрядник включає сукупну вартість виконаних за будівельним контрактом робіт. Вартість робіт, виконаних субпідрядниками, генпідрядниками обліковують як інші прямі витрати, пов'язані з виконанням будівельного контракту [4].

Окрім будівельних контрактів, у будівництві укладаються договори підряду (ст. 837 Цивільного кодексу України) та договори підряду на капітальне будівництво (ст. 33 Господарського кодексу України). Вартість робіт за договорами підряду визначається шляхом складання кошторису. Кошторисні розрахунки, розроблені у складі проектно-кошторисної документації, а також кошторисні норми на конструктивні елементи і види робіт, вартісні показники продукції і послуг для будівництва є основою для складання договірних цін, встановлення яких здійснюється відповідно до ДБН 1.1.1-2000 «Правила визначення вартості будівництва», затверджених наказом Держбуду України від 05.07.2013 р. № 174.

Основним нормативно-правовим документом, який регулює облік в Україні, а зокрема облік доходів, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [7]. Цим Законом встановлено основний принцип формування облікової інформації щодо доходів – нарахування та відповідність доходів з витратами.

Доходи і витрати протягом виконання будівельного контракту визнаються з урахуванням ступеня завершеності робіт на дату балансу, якщо кінцевий фінансовий результат цього контракту може бути достовірно оцінений [5].

Ступінь завершеності робіт за будівельним контрактом може визначатися за одним з наведених методів:

- вимірювання та оцінка виконаної роботи;

- співвідношення обсягу завершеної частини робіт та їх загального обсягу за будівельним контрактом у натуральному вимірі;

- співвідношення фактичних витрат з початку виконання будівельного контракту до дати балансу та очікуваної (кошторисної) суми загальних витрат за контрактом.

Кінцевий фінансовий результат за будівельним контрактом з фіксованою ціною може бути достовірно оцінений за наявності одночасно таких умов:

- можливості достовірного визначення суми загального доходу від виконання будівельного контракту;

- можливості достовірного отримання підрядником економічних вигод від виконання будівельного контракту;

- можливості достовірного визначення суми витрат, необхідних для завершення будівельного контракту, і ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом на дату балансу;

- можливості достовірного визначення та оцінки витрат, пов'язаних з виконанням будівельного контракту для порівняння фактичних витрат за цим будівельним контрактом з попередньою оцінкою таких витрат [2].

Якщо кінцевий фінансовий результат за будівельним контрактом не може бути оцінений достовірно, то:

- дохід визнається в сумі фактичних витрат від початку виконання будівельного контракту, щодо яких існує імовірність їх відшкодування;

- витрати за будівельним контрактом визнаються витратами того періоду, протягом якого вони були зазнані.

У разі відсутності імовірності відшкодування витрат дохід не визнається. Суму відхилень, претензій та заохочувальних виплат за будівельним контрактом визнають як доходом, якщо:

- існує імовірність отримання економічних вигод;

- можлива їх достовірна оцінка [5].

Дохід за будівельним контрактом включає передбачену будівельним контрактом ціну, а також суму відхилень, претензій та заохочувальних виплат за будівельним контрактом.

Дохід за будівельним контрактом оцінюється за справедливою вартістю активів, які вже отримані або підлягають отриманню. Оцінка доходу протягом виконання будівельного контракту переглядається у разі:

- погодження із замовником відхилень та/або претензій, які змінюють ціну будівельного контракту в періоди після його укладання;

- зміни узгодженої ціни будівельного контракту з фіксованою ціною за наявності умов, що передбачають її зміни.

Зміни оцінки доходу та витрат за будівельним контрактом, або зміни оцінки кінцевого фінансового результату виконання контракту відображаються як зміна облікової оцінки згідно з Положенням (стандартом) 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» [5].

Сума визнаних доходу і витрат за будівельним контрактом відображається відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Одночасно визнаний дохід за будівельним контрактом без суми непрямих податків відображається за дебетом субрахунку 238 «Завершенні етапи по незакінчених будівельних контрактах» і кредитом субрахунку 239 «Проміжні рахунки» рахунку 23 «Виробництво». Будівельні контракти - особлива категорія й саме тому для них передбачений окремий стандарт. Тут загальне правило не діє, і з рахунком 36 «Розрахунки з покупцями й замовниками» повинен кредитуватися саме проміжний рахунок 239, який відображає суму всіх рахунків, виставлених замовнику відповідно до актів виконаних робіт), аж поки не завершиться контракт. Проміжний рахунок 239 за своєю природою аналогічний незаробленому доходу в тому значенні, що доти, доки контракт не завершений, дохід за ним не вважається визнаним. Наприкінці кожного звітного періоду залишок рахунка 238 дорівнює залишку за рахунком 70 «Дохід». Один до одного. У зв'язку з цим виникає запитання: навіщо тоді рахунок 238 потрібен взагалі? Рахунок 238 «Незавершенні будівельні контракти» відображає повну суму контракту, включаючи розрахунковий прибуток і ПДВ, що є особливістю обліку будівельних контрактів. Для зручності до цього рахунку можна відкрити аналітичні рахунки:

- 2381 «Витрати за будівельним контрактом»;
- 2382 «Прибуток і непрямі податки за будівельним контрактом».

Отже, рахунок 238 «Незавершенні будівництво» нам потрібний для того щоб акумулювати віснитрати, що прямо відносяться до будівельного контракту (включаючи накладні витрати й ПДВ), а також проміжні рахункового прибутку. Контрпартнером рахунка 238 «Незавершенні будівництво» є проміжний рахунок 239, на якому збираються всі рахунки, виставлені замовнику згідно з первинними документами. Обороти на обох рахунках повинні бути в результаті однакові, але під час виконання будівельного контракту обов'язково матимуть місце відхилення в залишках цих рахунків через те, що рахунки виставляються замовнику не відповідно до бухгалтерських розрахунків, а відповідно до умов будівельного контракту.

Дохід за будівельним контрактом = Передбачена будівельним контрактом ціна (Фіксована ціна або ціна «витрати плюс») + сума відхилень від ціни за будівельним контрактом (мінімальна ціна будівельного контракту внаслідок змін попередньо погодженого обсягу робіт, конструктивно-якісних характеристик і строків виконання будівельного контракту) + претензія за будівельним контрактом (Сума майнової відповідальності замовника чи іншої сторони, яку вимагає відшкодувати підрядник понад ціну контракту) + заохочувальні виплати за будівельним контрактом (Додаткові суми, що сплачуються підряднику завиконання (перевиконання) умов контракту) [6].

На оцінку доходу від будівельного контракту протягом періоду його виконання впливає ряд обставин, які можуть призвести як до збільшення суми доходу, так і до його зменшення.

Прикладами обставин, які призводять до зміни суми доходу від контракту, є:

- виникнення необхідності в процесі будівництва внести зміни до проекту або переглянути строки будівництва;
- узгодження підрядником та замовником додаткових виплат підряднику відповідно до контракту як компенсацію за:

  - затримку, що виникла з вини замовника;
  - помилки у специфікаціях, проекті тощо;
  - сплата штрафу підрядником за затримку завершення виконання контракту.

Оцінка доходу протягом виконання будівельного контракту переглядається, якщо:

- 1) після укладення будівельного контракту підрядник та замовник погодять між собою суму відхилень та/або претензій, які змінюють ціну будівельного контракту;

2) змінюються узгоджена ціна будівельного контракту з фіксованою ціною за наявності умов, що передбачають її зміни [5].

Для обліку доходів за будівельним контрактом застосовується субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг». За кредитом цього субрахунку в кореспонденції з рахунком 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» відображається сума визнаного доходу від виконання будівельних робіт. За дебетом відображається вирахування суми ПДВ та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

Дослідження алгоритму визнання доходу та витрат згідно з П(С)БО 18 «Будівельні контракти» [5] дозволяє стверджувати, що до тих пір поки у будівельного підприємства немає достовірної оцінки кінцевого фінансового результату, дохід має вимірюватися величиною понесених фактичних витрат, що унеможлилює отримання позитивного фінансового результату за звітний період.

Відповідно до П(С)БО 18 «Будівельні контракти» дохід не визнається, якщо відсутній можливість відшкодування витрат. Дохід будівельної організації при виконанні будівельних робіт включає: [5].

- ціну будівельного контракту;
- суму відхилень від ціни за будівельним контрактом;
- суму претензій, яку підрядник може вимагати від замовника;
- суму заохочувальних виплат на користь підрядника понад ціну контракту.

Здебільшого будівельні підприємства при визнанні доходів використовують метод вимірювання і оцінки виконаних робіт, що покладений в основу ведення Журналу типовою формою № КБ-6, який, у свою чергу, служить підставою для складання «Акту приймання виконаних будівельних робіт» (форма № КБ-2в) та «Довідки про вартість виконаних будівельних робіт та витрати» (форма № КБ-3). Сума доходу, що розраховується згідно з таким методом, відображається в «Акту приймання виконаних будівельних робіт» та співпадає із сумою рахунків, які виставляються замовникам. Незважаючи на те, що розрахунок валових заборгованостей регламентовано нормами П(С)БО 18 «Будівельні контракти», деякі будівельні підприємства у цьому не мають потреби. Достовірна інформація про усі незавершені на дату балансу будівельні контракти з початку їх виконання обов'язково міститься в аналітичному обліку підприємств. [3].

Основним документом, що регулює взаємовідносини між замовником і підрядником при виконанні підрядних робіт та здійснення між ними розрахунків є будівельний контракт (договір про будівництво), який може бути складений у вигляді контракту звичайного підряду і контракту підряду на капітальне будівництво. Як правило, звичайним контрактом підряду оформляється виконання різного роду ремонтних, монтажних та інших подібних робіт, переважно за рахунок матеріалів замовника. За цим контрактом замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану підрядником роботу.

Згідно з суттєвими умовами договору підряду є: договірна ціна, строки виконання робіт, умови розрахунків, порядок контролю за якістю робіт, матеріально-технічне забезпечення, порядок здавання та приймання робіт, гарантійні строки експлуатації об'єкта, страхування ризиків, розв'язання суперечностей тощо. Оплата робіт замовником може здійснюватись за етапи робіт, за окремі комплекси та види робіт, окремі конструктивні елементи.

За контрактом підряду на капітальне будівництво оформляється, як правило, виконання всього комплексу будівельно-монтажних робіт «під ключ». За цим договором підрядник повинен в установлений термін виконати всі обсяги робіт відповідно до затвердженої проектно-кошторисної документації, а замовник прийняти закінчені будівництвом об'єкти та провести кінцеві розрахунки згідно з умовами контракту [4].

У Примітках до фінансової звітності наводиться така інформація:

1. Сума доходу за будівельними контрактами, визнана у складі доходу звітного періоду.
2. Методи визначення доходу за будівельними контрактами у звітному періоді.
3. Щодо незавершених будівельних контрактів:
  - методи визначення ступеня завершеності робіт;
  - загальна сума зазнаних витрат і визнаних прибутків (за вирахуванням визнаних збитків) на дату балансу;
  - вартість виконаних субпідрядниками робіт;
  - сума валової заборгованості замовників на дату балансу;
  - сума валової заборгованості замовникам на дату балансу;
  - сума отриманих авансів на дату балансу;
  - сума проміжних рахунків, яка не сплачується підряднику до виконання передбачених будівельним контрактом умов для виплати таких сум або до усунення дефектів (сума затриманих коштів).

Висновки. Перспективи розвитку будівельного підприємства залежать від формування і успішного розвитку його економічного потенціалу. Аби досягти успіху у сьогоднішніх умовах господарювання будівельне підприємство повинно постійно підтримувати високий рівень свого економічного потенціалу, який забезпечується ефективною виробничо-господарською діяльністю, стійким фінансовим станом, випередженням конкурентів, підтримкою високого рівня конкурентоспроможності продукції.

Хоча дослідження сутності визнання доходу, в тому числі за будівельним контрактом як специфічного облікового явища майже не провадять, можна припустити, що існування економічної категорії «дохід» часто відірване від його визнання в бухгалтерському обліку. Особливо чітко ця відмінність проявляється в галузі будівництва. Дохід тут визнається у разі збігу низки обставин, за яких допускається здійснення відповідного запису на бухгалтерських рахунках.

Отже, у плані поліпшення нормативно-правових актів України щодо обліку доходів підприємств, вважаємо, необхідно зробити наступні кроки:

- провести повну інвентаризацію всіх нормативно-правових актів України, пов'язаних з обліком доходів з метою виявлення дублювання й неузгодження положень цих актів та неврегульованих ситуацій;
- організувати та щомісячно (щоквартально) оновлювати довідково-інформаційну базу підприємств з питань обліку, контролю, оподаткування, в тому числі щодо витрат і доходів;
- головним бухгалтерам, науковцям, що постійно працюють з нормативно-правовими актами України, які стосуються обліку та аудиту, проводити робочі нотатки виявлених ними суперечностей, невідповідність згаданих вище актів та висловлювати свої висновки і пропозиції у фахових бухгалтерських виданнях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дерій В. А. Контроль за доходами щодо видів діяльності підприємств: завдання, послідовність, результати / В. Дерій // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль, 2011. – Вип. 2. – С. 151-160.
2. Задорожний З.В. Внутрішньогосподарський облік у виробництві: моногр./ З.В. Задорожний – Тернопіль : Економічна думка, 2006.-336 с.
3. Кратко І. Р. Облік доходів від основної діяльності шляхо-будівельних підприємств / І. Р. Кратко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. - 2014. - Вип. 2. - С. 112-116. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2014_2_22.
4. Крупка Я.Д. Облік у будівництві : підруч. / Я. Д. Крупка , З. В. Задорожний, Р.О. Мельник. - К. : Каравела, 2004. - 568 с
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. № 205.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи», затверджене приказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. №318 (зі змінами та доп.).

7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні – Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Чалий І. Будівельний облік для профі: секрети майстерності. – Харків: Фактор, 2006. – 424 с

АННОТАЦІЯ

УЧЕТ ДОХОДОВ СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Системой бухгалтерского учета создается значительный объем информации, касающейся финансовых результатов деятельности строительных предприятий, возрастает значение контрольных процедур, которые осуществляется на всех этапах строительства. Базовым формирующим элементом финансовых результатов выступает показатель доходов строительных предприятий. Актуальность выбранной темы: заключается в том, что от дохода зависит величина прибыли предприятия – одного из важнейших показателей его деятельности. Поэтому очень важно правильно и своевременно отражать в бухгалтерском учете доходы строительных организаций. В статье рассмотрено характеристику финансово-хозяйственной деятельности и постановки учета на строительном предприятии, экономическую характеристику и классификацию доходов строительных предприятий, нормативно-правовое регулирование доходов строительных предприятий, признание доходов по строительным контрактам: международный опыт и отечественная практика, учет доходов и взаиморасчетов за выполненные строительные работы: документальное оформление и отражение информации о доходах строительных предприятий в финансовых отчетности.

Ключевые слова: доход, строительный контракт, подрядчики, заказчики

SUMMARY

INCOME ACCOUNTING OF CONSTRUCTION ENTERPRISES

The considerable amount of information concerning the financial performance of construction companies accounting system creates a importance of control procedures, which are carried out at all stages of the construction. The basic forming element of the financial results is the income of construction enterprises. The relevance of the chosen topic lies in the fact that the income depends on the amount of the enterprise profit – one of the most important indicators of its activity. Therefore, the correct and timely reflection of incomes in the construction enterprises accounting is of great importance. The characteristics of the financial and economic activities as well as organization of the construction enterprise accounting, the economic characteristics and the classification of construction enterprises incomes, the normative and legal regulation of the construction enterprises incomes, the recognition of incomes from the construction contracts: international experience and homeland practice, the accounting of income and mutual settlements for completed construction work, the documentation and information reflection on the construction enterprises incomes in the financial reports have been under consideration in the article.

Key words: income, construction contract, contractors, customers

УДК 339. 92:330.05(045)

ЗОВНІШЬОТОРГОВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

ОСІПОВА ЛАРИСА ВАСИЛІВНА

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Високий рівень експортоіститованості та експортозалежності ВВП України суттєво актуалізують необхідність наявності всіх складових зовнішньоекономічної діяльності країни, у тому числі розширення євроінтеграційних процесів.

В умовах інтенсифікації процесів євроінтеграції важливо оцінити сучасний статус зовнішньоторговельних відносин України в тому числі з країнами Європейського Союзу та вплив їх динаміки на економіку країни.

Методологічно та теоретичною базою дослідження є основні положення економічної теорії, роботи вчених в галузі зовнішньоекономічних відносин та євроінтеграції. Було використано метод статистичного аналізу (дослідження євроінтеграції України); метод порівняння (визначення динаміки зовнішньоторговельних відносин України, в тому числі ЄС); методи теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу (визначення першочергових кроків на шляху європейської інтеграції).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>